

tant de tot Mallorca, que passa vora Manacor cap a Es Caperó (XLI), travessa el te. de Sta. Margalida i després el separa del d'Artà (XLI, 24.23, 25.14, 27.15), i desaiqua prop de la Colònia de St. Pere (LI, 76.31). Degué pendre nom de la poss., i aquesta, d'una torre o *burğ* que hi tindrien els moros; després pluralitzat, a causa del gran nombre de meandres i sectors del seu llarg curs.

Un homònim mallorquí és l'anomenada *Cova 'n Borges*, nom d'una cova i cala de la costa de Pollença (nomenclatura marítima XLII, núm. 191; cf. BDLC XIV, 179). Probable evolució d'un nom àrab *qala l-burğ* 'cala i cova de la torre, per una que n'hi deuria haver en temps dels moros, avui esvaïda; amb evolució fonètica *alborğ* > *amborj(a)* del tipus acostumat.¹⁵

La Borja, mas avui assolat, i barranc de *la Borja*, entre el te. de Bel i el de Vallibona.³ *La Borja* te. Alcora (XXIX, 115.6). Lloma de *bórğa* te. Altea (XXXV, 151.21). Mas de la *bórğa* te. Bellmunt del Priorat. *La Borja* te. Pradrip (XIV, i. E. T. C. I, 266.88). El cogn. *Borja* el trobo a Sueca i altres pobles val., i *AlcM* només en cinc poblacions valencianes.⁴

Apareix també una forma d'aïres masculins, en -o²⁵ o zero. *El Bortx* te. Sueca (XXXVI, 21.18), que més just fóra grafiar *Alborğ* o -*rtx*. I amb terminació trivialitzada, *Molí del Bors* te. Ontinyent (XXXII, 113.17). Cingle dels *Borjos* te. Tivissa, sortint del poble, en emprendre, pel camí de l'Hospitalet, la brava pujada cap als penyals (veritables merlets de torre) de la Moleta de Genessies (E. T. C. I, 266.89), Iglésias-Santasus., *Del CpTarr. a l'Ebre* (pp. 17, 27, 307). *Börjo* NP te. Catí (XXVIII, 100.1). Mas de *Börğos* te. Bocairent (XXXIV, 53.9).

Alboré cognom val. (Alcoi etc.): d'inacceptable grafia *Alborch*.

Encara que en àrab clàssic el pl. de *burğ* 'torre' és *burúğ* o 'abràğ' (RMa, 658; PAlc, 416a35), és probable que els moriscos li donessin forma de plural regular: **burğún*, d'on *Burjó*, pda. de Pegò (XXXIII, 108.18);⁵ o bé, com que *burğ* era dels mots epicens, de vegades femenins (ço que potser ajudaria a justificar la terminació del cat. *Borja*, -ges), devia haver-hi també un plural fem. **burğāt*: car des d'*Al-borğēt* s'explica el nom de *L'Amburget*, pda. de St. Jordi del Maestrat (XXVIII).

A penes cal dir que el mot va passar també a la toponímia d'Andalusia i Aragó. *El Borge*, nom de dos pobles a la prov. de Màlaga (Simonet, *Glos.*, s. v. *fontchella*) i un *Alborge* a la de Saragossa.

En canvi cal descartar d'aquest article d'arabismes el nom de la vila de *Borja* prov. Saragossa, que Asín (Contr.) vol fer venir de l'àrab. Car sembla ser el lloc que autors de l'Antiguitat anomenen *Bursao* o *Bursauo* (ibèric); i devia ser *Borxa* a l'E. Mj. Des d'Aragó aquest nom es propagà al P. Val. —on inevitablement,⁶⁰

fou incorporat al grup autòcton de l'arabisme toponímic *borja*, canviant en ġ la seva x. El comtat de *Borja*, valencià fou creat el 1376 a favor del gran capità Du Guesclín (BABL IX, 39) i després passà a la il·lustre família dels Borges, gran jerarquès eclesiàstics, culminant en Alfons de *Borja*, després papa Calixt III, nascut a Canals de Xàtiva, en el palau de La Torreta, fill del donzell Domingo de *Borja* (GGRV, 489, 507).

COMPOSTOS: *Burjassénia* pda. i Castell de ~ te. Tortosa, al S. de la ciutat (E. T. C. I, 266.116), ja figura escrit *Boriacénia*, en un doc. de 1184 (MiretS., *TemplH.*, p. 178) < *burğ as-sāniia* 'torre de la sinya (o canal de regatge': se cita junt amb Xerta i el riu Ebre, un hort de *Borjacia* a. 1167, *Burğacia* 1184, *Borğacia* 1206 (id., BABL I, 135, 140, 141), *Borjaciām* Miret, *TemplH.*, 178); *honor de Burxacénia* 1210, lo castell de *Burgacia* 1345 (L. Priv. Ulldacona, 67, 139); *Burjacia* 1359 (CoDoACA XII, 43).

Roll de *Burjassapos*, una de les séquies menors que fertilitzen el terme municipal de Vilamarxant (xxx, 112.18). Degué pendre nom de la torreta del cano de partició de l'aigua de la séquia mare < *burğ as-šabb* 'la torre del devessall': de l'arrel *šbb* ben viva pertot i en particular en hispanoàrab: *šababī* «effundere», «infundere» amb el nom d'acció *šabb* (RMa, 361.4f, 128b), id. «derramar trastornado desde arriba», i «*šabb*: derramamiento, trastorno, de arriba» (PAlc, 117.12, 193a11); és sabut que *bb* era sentit com una *p* pels moriscos i és clar que els gripaus els hi ha suplantat el *tio sequier*.

Butxařaró, partida del terme Font de la Figuera (pron. el *bućařaró* xxxII, 93.12).⁶ Ve de l'àrab *burć al-bārún*: *Hārún* és en primer lloc el NP famosíssim, des del temps del gran Califa de Bagdad *Harún al-Rašid* i ha seguit essent molt estès en tots els països de llengua àrabica (*Harún* i el fem. *Harúna* (GGAlg), donant una sèrie de NLL hispànics (en els quals, segons la norma preponderant en àrab vulgar, l'accent ha reulat a la síl·laba penúltima llarga): d'on el nom de la ciutat portuguesa de *Faro* (abans *Fārō*) (David Lopes, *Top. ar. de Pg.*, 41-42), i el nom de la pda. de *Vinřaro* en el Pla de Lleida (LleuresC, 202n). Cf. *Bujalaro* prov. Guadaluja < *Burğ al-Hārún*, doc. abans *Borjaharo*; però també trobem en NLL cast.: l'altra accentuació: *Aznarón* (Ciudad Real) *biřn Bārún*.

Nom que prové de l'arrel *řur* 'conversar, vantar-se, ser temerari'; de manera que probablement s'usaria també com apel·latiu: *al-bārún* 'el valent, o jactancios'; i d'aquest ús, on el valor apel·latiu pogué mantenir l'accent damunt el sufix hipocorístic -*ún*, deu venir el nom d'aquesta pda. (on la *l* s'ha eliminat per dissimilació, i la -ğ apareix ensordida en fi de mot (com en *Almartxe*, *Vilamarxant*, *Marxalenes* etc.); quant a la *r* de *Burğ*, també es perd per dissimilació en els NLL cast. *Bujaraloz*, *Bujarrabal*, *Bujalance*, *Bujalaro*.

Burjago, *El Rincó* ~ te. Vall d'Uixó (xxix, 193.26) de *burğ Yáćqūb* 'torre de Jacob', accentuat com el mall. *Biniaco* (vol. I, p. 14), sinó que ací el qaf ha estat adaptat (com és corrent) en g.